

Studie- och
yrkesvägledningsplan för
utbildningsförvaltningen i
Köpings kommun

Hela skolans ansvar!

© Köpings kommun

Planen skriven av Studie- och yrkesvägledare i Köpings kommun, 2019-02-27.

Reviderad: 2020-06-05, 2021-06-04

Översyn: 2022-06-09, 2023-05-30, 2024-07-02

Antagen av Utbildningsförvaltningens ledningsgrupp 2019-03-12, 2020-08-18,
2021-08-17.

Aktuell version av den här planen finns på koping.se – Barn och utbildning –
Undervisning och stöd – Studie- och yrkesvägledning.

Innehåll

Studie- och yrkesvägledning	4
Studie- och yrkesvägledning är hela skolans ansvar	5
Huvudman	6
Rektor	6
Skola- och arbetslivsgruppen	6
Studie- och yrkesvägledare	6
Lärare	7
Exempel på studie- och yrkesvägledning i de olika stadierna	8
Årskurs 1–3	8
Årskurs 4–6	8
Årskurs 7–9	8
Gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola	9
Gymnasieskolans introduktionsprogram	9
Revidering/Utvärdering	10
Revidering av plan för studie- och yrkesvägledning i Köpings kommun	10
Utvärdering av aktivitetsplan	10
Ärendegång och tidsplan för utvärdering	11
Bilaga 1. Förslag på aktivitetsplan för studie- och yrkesvägledning för grundskolan och anpassad grundskola	12
Bilaga 2. Förslag på aktivitetsplan för studie- och yrkesvägledning för gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola	13

Studie- och yrkesvägledning

Syftet med studie- och yrkesvägledning är att se till att elever i Köping utvecklar sin valkompetens för att kunna fatta väl underbyggda beslut kring framtida val gällande studier och yrken. Vikten av valkompetens ökar i ett samhälle där utvecklingen sker snabbt och där en del av dagens etablerade yrken möjligen kommer att försvinna inom tio år och ersättas av yrken som i dagsläget ännu inte finns.

Studie- och yrkesvägledning bedrivs i både vid och snäv bemärkelse. Vid bemärkelse är all verksamhet som bidrar till att eleven utvecklar kunskaper och färdigheter som grund inför kommande studie- och yrkesval. Detta innefattar aktiviteter för att utveckla elevens självkänedom, studiebesök eller föreläsningar, praktiska erfarenheter från arbetslivet och undervisning som är kopplad till utbildning och arbetsliv.

Studie- och yrkesvägledning i snäv bemärkelse är individuell vägledning i form av vägledningssamtal med studie- och yrkesvägledare.

Gemensamt är att undervisning, information och vägledningssamtal tillsammans utgör den studie- och yrkesvägledning som ska stödja elevens val av studier och yrken.¹

Elevens behov av studie- och yrkesvägledning kan summeras enligt nedan:

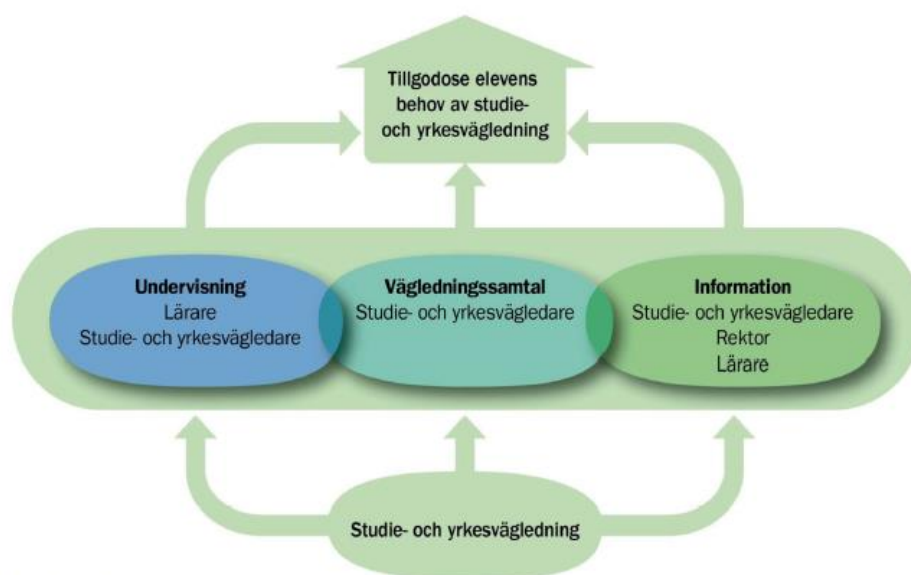
- bli medveten om sig själv,
- bli medveten om olika valalternativ, såsom olika utbildningar och yrken,
- bli medveten om relationen mellan sig själv och valalternativen,
- lära sig att fatta beslut samt att
- lära sig att genomföra sina beslut.

¹ Skolverkets allmänna råd: Arbete med studie- och yrkesvägledning (2013)

Studie- och yrkesvägledning är hela skolans ansvar

Enligt skollagen är studie- och yrkesvägledning en rättighet för alla elever. I alla skolformer, utom förskola och förskoleklassen, ska eleverna ha tillgång till personal med sådan kompetens som kan tillgodose deras behov av studie- och yrkesvägledning². Enligt Köpings kommuns skolplan³ för 2020 – 2024 är skolans uppgift, bland annat, att förbereda eleverna för nästa steg i livet genom att:

- Grundskolan ska ge eleverna möjlighet att utvecklas och förverkliga sina drömmar samt att eleverna ska avsluta sina studier med goda förutsättningar att klara av fortsatta studier på gymnasieskolan.
- Efter avslutade gymnasiestudier ska eleverna på Ullvigymnasiet ha goda förutsättningar och vara redo att antingen klara av fortsatta studier på högskolan eller att etablera sig på arbetsmarknaden.
- Anpassad grund- och gymnasieskola ska arbeta för att alla elever kan påverka, ta ansvar och vara delaktiga i sin utbildning och sina framtida liv.

Skolverket

Bild från Skolverkets allmänna råd för studie- och yrkesvägledning

På samtliga skolor inom Köpings kommun ska kompetensen tillgodoses genom en skola- och arbetslivsgrupp som ansvarar för att studie- och yrkesvägledningen i vid bemärkelse bedrivs enligt denna kommungemensamma studie- och yrkesvägledningsplan. Till stöd för genomförandet på respektive enhet ska det även finna en aktivitetsplan⁴ där det ska framgå vad som ska genomföras under ett läsår. På

² SOU 2010:800

³ Köpings kommuns skolplan 2020 – 2024

⁴ Se bilaga 1 och 2.

våra högstadie- och gymnasieskolor finns även en eller flera anställda studie- och yrkesvägledare som arbetar för att tillgodose behovet av studie- och yrkesvägledning i snäv bemärkelse. Det är dock hela skolans ansvar att se till att den här planen följs och genomförs. Nedan följer en nedbrytning av de olika ansvarsområdena:

Huvudman

- Arbetar för att organisation och finansiering för studie- och yrkesvägledning garanteras på skolorna och därmed säkerställer att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses.
- Ser till att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla studie- och yrkesvägledningen.

Rektor

- Ansvarar för att aktivitetsplanen för studie- och yrkesvägledning implementeras.
- Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet se till så att studie- och yrkesvägledningsarbetet beskrivs, utvärderas och analyseras.
- Ansvarar för och deltar i skolans skol- och arbetslivsgrupp.

Skola- och arbetslivsgruppen

- Skola- och arbetslivsgruppen på grundskolorna och anpassade grundskolorna består av representanter från skolledning, lärare och studie- och yrkesvägledare (på högstadiet). På gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan finns flera skola- och arbetslivsgrupper som består av representant från skolledningen, lärare och studie- och yrkesvägledare.
- Gruppen träffas vid uppstart och avslut av läsåret för att planera, upprätta, utvärdera och revidera skolans aktivitetsplan för studie- och yrkesvägledning. Gruppen träffas däremellan vid behov.
- Gruppen för mötesanteckningar som ska användas i utvärdering av gruppens arbete i slutet av läsåret.

Studie- och yrkesvägledare

- Samordnar studie- och yrkesvägledningsinsatserna och genomför delar av dem utifrån skolans aktivitetsplan för verksamheten.
- Ska vara ett stöd för skolans personal i arbetet med studie- och yrkesvägledningen.
- Ingår i och stöttar skolans skola- och arbetslivsgrupp.

- Genomför vägledningssamtal som kan ske både på grupp- och individnivå.

Lärare

- Genomför studie- och yrkesvägledande aktiviteter på kurs/ämnes/klassnivå utifrån framtagna aktivitetsplan.

Exempel på studie- och yrkesvägledning i de olika stadierna⁵

Årskurs 1–3

Fokus på närsamhället, att det finns yrken, vilka yrken som finns, självkännedom som exempelvis:

- Självporträtt, vem är jag?
- Vad vill jag bli när jag blir stor?
- Vilka yrken finns inom skolan/i närområdet?
- Yrkesrepresentanter som berättar om sina yrken
- Studiebesök på arbetsplatser

Årskurs 4–6

Fokus på självkännedom och bredda bilden av arbetsmarknaden/yrken. Skolsystemet och vägen till olika yrken. Exempelvis:

- Beskriva sitt drömyrke
- De olika studievägar till olika yrken som finns
- Identifiera och beskriva sina styrkor och svagheter
- Jämföra yrken nu och då
- Intervjua någon om dennes arbete
- Miniprao hos anhörig
- Ämnesövergripande projekt med framtidsperspektiv
- Jobbcirkus

Årskurs 7–9

Fokus på elevens framtida livsval, vad är viktigt för eleven, omvärldsanalys: arbetsmarknaden, bristyrken, som exempelvis:

- Beskriva sina framtidsdrömmar
- Självkänsla och självförtroende
- Identifiera och beskriva sina styrkor och svagheter kopplat till gymnasievalet
- Samarbets- och entreprenöriella förmågor

⁵ Förslag på mall för aktivitetsplan per årskurs/stadie finns som bilaga 1.

- Berätta om yrken på olika språk
- Framtidsspaning kring yrken
- Prao
- Jobbskuggning
- Studiebesök
- Bjuda in och lyssna på olika yrkeskategorier samt egenföretagare
- Gymnasieprogram att välja mellan, studiebesök på gymnasieskola
- Jobbcirkus

Gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola

Fokus på framtida studie- och yrkesval, vilka alternativ som finns som, livets brytpunkter exempelvis:

- Skriva jobbsökan och CV
- Belysa yrken och arbetsmarknad utifrån olika perspektiv, exempelvis genusperspektiv, historiskt perspektiv med mera och hur villkoren har förändrats
- Arbetsvillkor
- Karriärdagar
- Studiebesök/Studieresor – yrkesperspektiv, processer, företagande, arbetslivets villkor
- UF-företagande
- Besöka högskolemässor
- Fördjupade kunskaper om arbetsliv, branscher och yrken kopplat till ämne/kurs
- Självkänsla och självförtroende
- Identifiera och beskriva sina styrkor och svagheter kopplat till framtida yrke eller studier

Gymnasieskolans introduktionsprogram

Anpassa aktiviteter från 7-9 samt gymnasiet utifrån individuella behov.

Revidering/Utvärdering

Revidering av plan för studie- och yrkesvägledning i Köpings kommun

Den här planen revideras av kommunens studie- och yrkesvägledare i juni varje år. Eventuella ändringar av planen beslutas av utbildningsförvaltningens ledningsgrupp och implementeras i augusti av respektive verksamhetschef.

Utvärdering av aktivitetsplan

Skola- och arbetslivsgruppen utvärderar arbetet med aktivitetsplanen en gång per läsår. Utvärderingen skickas till utbildningsförvaltningens kvalitetsutvecklare.

Utvärdering sker i enlighet med nedanstående frågor:

- Vilka professioner har ingått i skola- och arbetslivsgruppen?
- Hur har arbetet med aktivitetsplanen bedrivits?
- Vad har fungerat bra och mindre bra?
- Hur vill vi utveckla aktivitetsplanen på kortare och längre sikt?

Ärendegång och tidsplan för utvärdering

VAD	NÄR	ANSVARIG
Utvärdering av aktivitetsplan inom varje verksamhet. Utvärdering skickas till kvalitetsutvecklare.	Juni	Respektive skola- och arbetslivsgrupp
Kvalitetsutvecklare sammanställer de inkomna utvärderingarna och skickar till kommunens studie- och yrkesvägledare.	Juni	Kvalitetsutvecklare
Studie- och yrkesvägledarna gör en analys av årets arbete med aktivitetsplanen och skriver en rapport. Gruppen gör även vid behov en revidering av studie- och yrkesvägledningsplanen. Rapport och förslag på revidering skickas till kvalitetsutvecklare.	Juni	Kommunens studie- och yrkesvägledare
Förvaltningens ledningsgrupp fattar nya beslut gällande plan och rapport samt för dessa vidare till kommunens verksamhetschefer i augusti för implementering	Augusti	Förvaltningens ledningsgrupp

Bilaga 1. Förslag på aktivitetsplan för studie- och yrkesvägledning för grundskolan och anpassad grundskola

Skola: [Klicka här för att ange text.](#)

Läsår: [Klicka här för att ange text.](#)

Årskurs	Ämne	Tema/Aktivitet	Innehåll och tidpunkt för genomförande	Ansvar för genomförande

Bilaga 2. Förslag på aktivitetsplan för studie- och yrkesvägledning för gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola

Läsår: [Klicka här för att ange text.](#)

Årskurs	Ingår i kurs eller tillfälle	Innehåll	Ansvar för genomförande